

MÅL 3 - Hälsa och välbefinnande

Alla människor ska ha möjlighet till god hälsa och välbefinnande. Hälsan har en avgörande betydelse för människors möjlighet att klara skolan. En bra skolgång med uppnådda mål ökar förutsättningarna i det framtida livet. Arbete och försörjning leder till ett ekonomisk självständigt liv, något som bidrar till samhällets tillväxt och hållbara utveckling. Folkhälsan påverkas av människors livsvillkor, de förhållanden där barn och deras vårdnadshavare växer upp och lever, samt den vård och omsorg som tillämpas för att hantera ohälsa och sjukdom.

Sverige

I Sverige har vi en hög medellivslängd, god självskattad hälsa och god tillgång till hälso- och sjukvård, men vi har också utmaningar. En stor utmaning är de betydande hälsoskillnader som finns mellan olika grupper av kvinnor och män i samhället. Ju lägre social position, desto sämre hälsa och omvänt. De största riskfaktorerna för icke-smittsamma sjukdomar som hjärt- och kärlsjukdomar och cancer är ohälsosamma levnadsvanor som matvanor, stillasittande, rökning och riskbruk av alkohol. Vi har också ökande psykisk ohälsa, samt olika hälsoproblem kopplade till luftföroreningar och kemikalier. I slutbetänkandet från den statliga kommittén *Kommisionen för jämlik hälsa* betonas det att med mer jämlika livsvillkor och möjligheter i form av; god uppväxt, bra utbildning, gott arbete, rimlig försörjning kommer också en mer jämlik hälsa. Detta har en stor betydelse för hållbar samhällsutveckling.

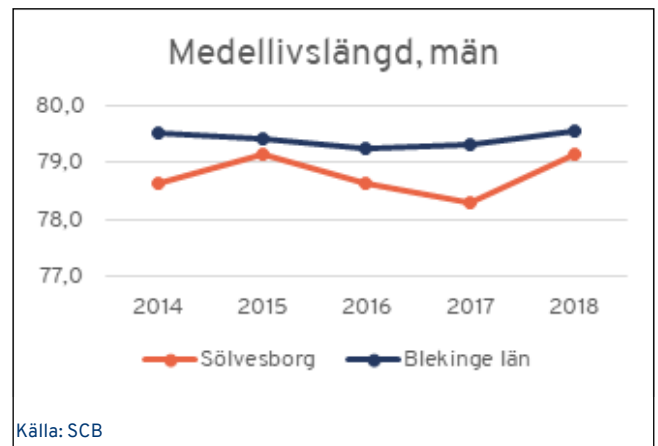
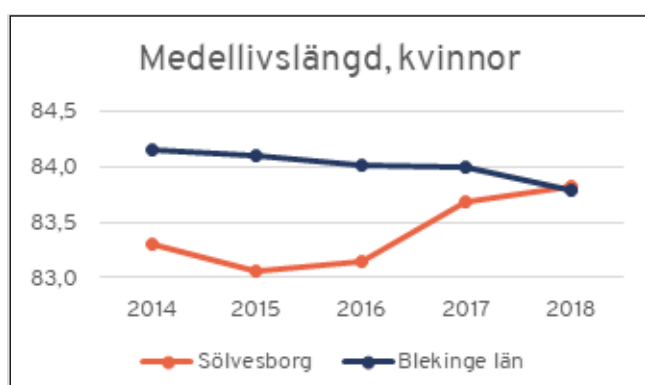
Det nationella målet för folkhälsopolitiken är att skapa förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och minska hälsoklyftorna inom en generation.

Sölvesborg

Medellivslängden i Sölvesborg är 83,8 år för kvinnor och 79,1 år för män.

Kvinnornas medellivslängd har ökat över tid i förhållande till länet och ligger nu på länssnittet. Mäns medellivslängd har varit under länssnittet, men har förbättrats och skiljer nu sig marginellt från länssnittet på 79,6 år.

Det finns även ett samband mellan utbildningsnivå och medellivslängd. Detta är kunskap som behöver beaktas när insatser för att öka hälsan i kommunen skapas.

Källa: SCB

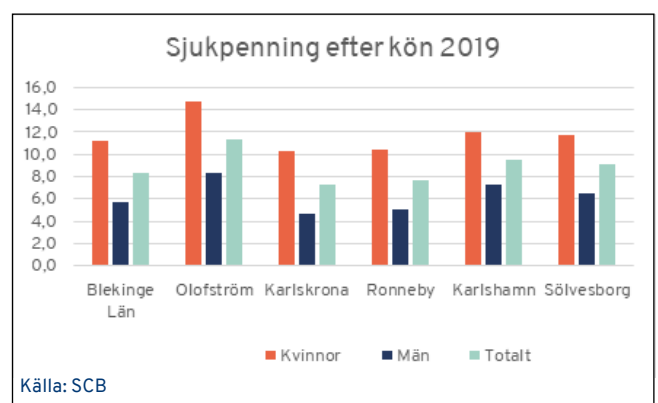
	Vid 30 års ålder							
	Kvinnor				Män			
	2018	2017	2016	2015	2018	2017	2016	2015
Förgymnasial	51,0	51,0	51,1	51,4	48,5	48,3	47,8	48,1
Gymnasial	54,4	54,5	54,5	54,4	51,4	51,5	51,3	51,0
Eftergymnasial	57,2	57,0	56,9	56,9	54,3	54,3	54,1	54,1
Uppgift saknas	38,1	39,9	42,4	40,6	38,9	39,0	39,8	39,2
Totalt	54,7	54,6	54,6	54,5	51,5	51,5	51,3	51,2

Återstående levnadsår efter 30 års ålder fördelat på utbildningsnivå och kön i riket. Källa: Folkhälsomyndigheten

Sjukpenningtal

I Sölvesborg ser vi en positiv utveckling under de senaste tre åren där sjuktalen fallit från över 11 dagar ner till dagens värde på 9,1 dagar. Riksnittet är 9,5 dagar.

Blekinge har haft utmaningar med sjukpenningtalen som visat en uppåtgående trend. 2017 låg sjukpenningtalet på drygt 11 dagar. Genom gemensamma insatser de senaste åren har en positiv utveckling skett där samverkande insatser sänkt sjuktalen. Ojämligheten mellan män och kvinnors sjukskrivningsmönster är fortfarande en utmaning där kvinnor är sjukskrivna i högre grad än män.

Källa: SCB

Psykisk hälsa

I kommunen som arbetsgivare är den största sjukskrivningsorsaken psykisk ohälsa. Arbetsgivaren har stora utmaningar här. Andra sjukskrivningsorsaker såsom sjukdomar i rörelseapparaten eller allvarliga kroniska sjukdomar varierar lite över tid, medan ökningen i sjukskrivningar är kopplad till psykisk ohälsa. I Blekinge står den psykiska ohälsan för 50 procent av sjukskrivningsorsakerna för kvinnor och 40 procent för män, siffrorna är representativa för riket.

Alkoholvanor

Alkohol är en av de riskfaktorer som bidrar mest till sjukdomsburden i Sverige och beräknas kosta samhället flera miljarder kronor varje år. Alkohol kan orsaka fysiska, psykiska och sociala skador, exempelvis cancer, leversjukdom, substansbrukssyndrom, suicid, fallolyckor, skilsmässa och arbetsförlust. Det har beräknats att ett av fem barn växer upp i ett hem med minst en vuxen med riskkonsumtion av alkohol, och att 2,5–3,7 procent av alla barn under 18 år har en förälder som vårdats för missbruk eller har ett beroende av alkohol. Andelen riskkonsumenter är oförändrad sedan 2005 och visar att 17 procent av männen och drygt 11 procent av kvinnorna konsumerar alkohol på en riskfylld nivå i Blekinge. Åldersgruppen 45–64 år har en något högre konsumtion. Invånarna i Blekinge har samma konsumtionsnivå som övriga Sverige.

Tobaksrökning

Tobaksrökning är den enskilt främsta riskfaktorn för sjukdom där risken att insjukna och att dö i exempelvis hjärt- och kärlsjukdom eller lungcancer är mycket stor. Snus är en tobaksprodukt som också medför en ökad risk för sjukdom. Även e-cigarett kan innehålla skadliga ämnen. Blekinge följer samma trend av tobaksbruk som riket i övrigt sedan några årtionden tillbaka. Som mest i Sverige rökte 50 procent av männen på mitten av 60-talet och 37 procent av kvinnorna under 70-talet. I Blekinge år 2005 rökte 16 procent av Blekinges invånare och nu är det mindre än nio procent som använder cigaretter. Av männen använder 18 procent snus dagligen och för kvinnorna är motsvarande siffra två procent. Mindre än en procent av befolkningen använder e-cigarett. I de senaste undersökningar som gjorts finns inte statistiskt säkerställd data för Sölvesborg. Över tid har tobaksbruket varit representativt med Blekinge därför antas Blekinges siffror representera kommunen.

Narkotika, orosanmälningar och narkotikabrott

Användningen av narkotika har en stark koppling till social utsatthet vilket bland annat bidrar till ökad psykisk ohälsa. För att undersöka narkotikaanvändning och brott kopplat till detta undersöks både polisanmälningar samt socialtjänstens orosanmälningar för barn och unga.

Hösten 2020 kommer kommunen genomföra undersökningen Lupp för att skapa sig en aktuell bild över nuläget som därefter kommer ligga till underlag för det fortsatta drogförebyggande arbetet.

Utmaningar mål 3:

Arbeta för att öka folkhälsan för grupper med lägre socioekonomisk status.

Arbeta drogförebyggande med barn och ungdomar i tidig ålder.

Skapa preventiva insatser för att minska livsstilsjukdomar som följd av stillasittande livsstil, ohälsosamma kostvanor, rökning eller alkoholbruk.

Insatser för minskad psykisk ohälsa både bland unga och äldre.

3. Säkerställa hälsa och välbefinnande för alla. Varje barn ska uppleva sin femte födelsedag.

